

TROMS fylkeskommune

ROMSSA fylkkasuohkan

SAKSPROTOKOLL

Utvalg: Fylkestinget
Møtedato: 12.12.2017
Utvalgssak: 102/17

Resultat:

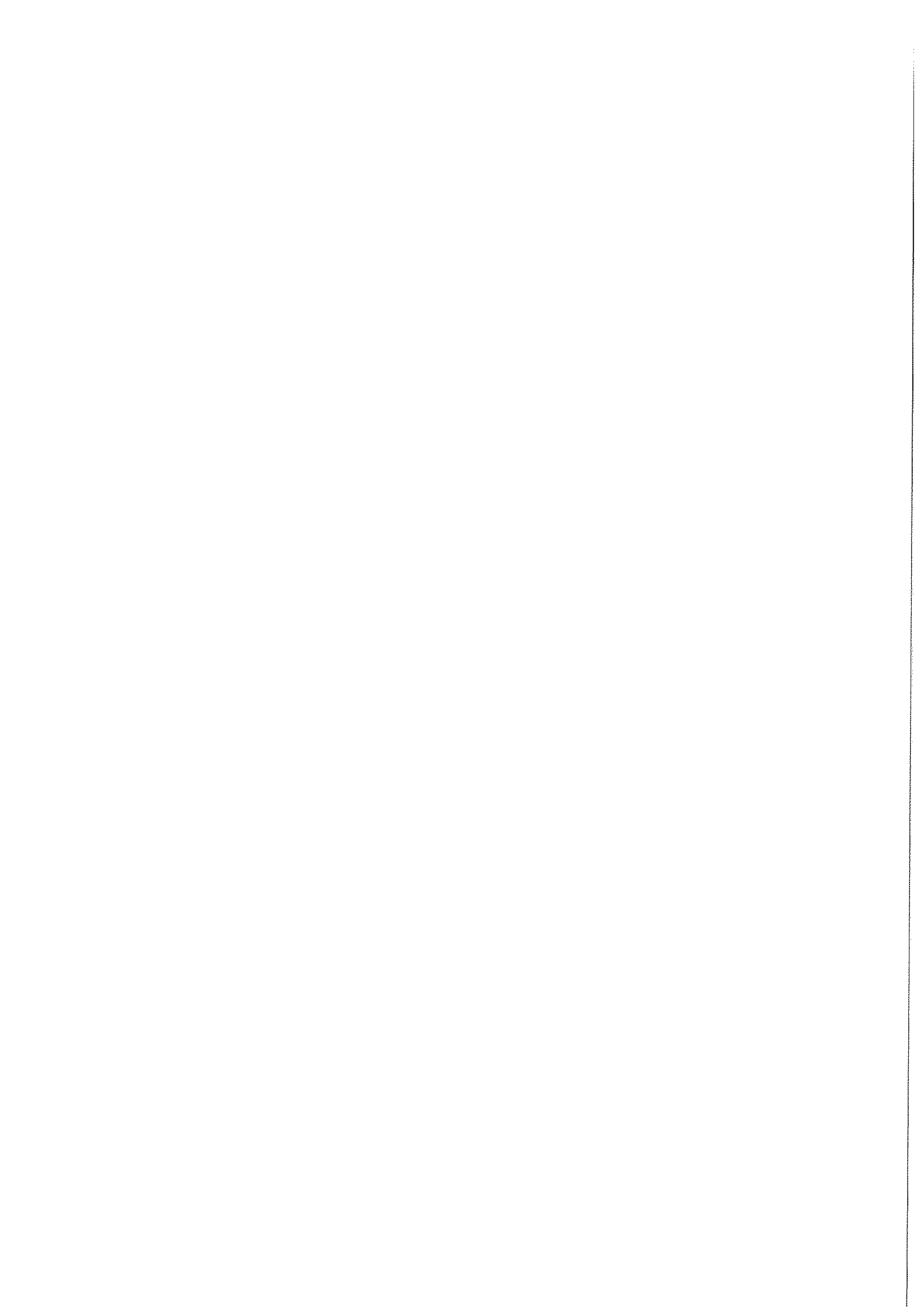
Arkivsak: 16/6398-9
Tittel: HØRING - FORSLAG TIL FORSKRIFT OM TILDELEING AV
UTDANNINGSSTØTTE FOR 2018-2019 - MED HØRINGSFRIST 19.
JANUAR 2018

Behandling:

Votering (36 representanter tilstede)
Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Fylkestinget i Troms viser til høringsnotat om forslag til forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for 2018-2019.
2. Fylkestinget i Troms avgir hørings svar som vist i saken.

SAKSFRAMLEGG - FYLKESTINGET

Sak: 102/17

Arkivsaknr.: 16/6398-7
Løpenr.: 73528/17
Arkiv: 250 SAKSARKIV
Ansvarlig fylkesråd: Roar Sollied

HØRING - FORSLAG TIL FORSKRIFT OM TILDELING AV UTDANNINGSSTØTTE FOR 2018-2019 - MED HØRINGSFRIST 19. JANUAR 2018

Innstilling til vedtak:

Utdanningskomiteens innstilling vil bli lagt inn som vedlegg til saken når saksprotokollen er klar.

Vedlegg til saken:

- Utdanningskomiteens innstilling

Saksutredning:

Innledning

Kunnskapsdepartementet har sendt forslag til forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2018–2019 (tildelingsforskriften) på høring.

Tildelingsforskriften fastsettes for ett undervisningsår om gangen. Gjeldende forskrift for 2017–2018 er publisert på Lovdata, se <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-03-10-309?q=tildeling>. Forslaget til tildelingsforskrift for 2018–2019 bygger på gjeldende forskrift for 2017–2018, og det vedlagte høringsnotatet inneholder bare omtale av de bestemmelsene der departementet foreslår endringer i 2018–2019. Departementet viser til at justering av støttesatser og inntekts- og formuesgrenser vil bli gjort på et senere tidspunkt, og er derfor ikke med som en del av denne høringen.

Høringsutkastet er basert på regjeringens forslag til statsbudsjett for 2018, jf. Prop. 1 S (2017–2018) for Kunnskapsdepartementet. I budsjettframlegget foreslås det å øke alle støttesatser med 1,8 pst. for undervisningsåret 2018–2019, noe som tilsvarer forventet årlig prisvekst per

august 2017. Økonomiske og administrative konsekvenser av forslagene til regelendringer i tildelingsforskriften er innarbeidet og redegjort for i budsjettforslaget.

Regelendingsforslagene i høringsnotatet som innebærer realitetsendringer, og som medfører budsjettkonsekvenser, listes kort her. (Forslagene avhenger av budsjettbehandlingen i Stortinget).

- Åpne for støtte til grunnutdanning som bussjåfør for voksne. Se omtale i kapittel 4.
- Begrense retten til støtte til ph.d.-utdanningen. Se omtale i kapittel 5.
- Redusere antallet år det kan bli gitt støtte til folkehøgskole. Se omtale i kapittel 6.
- Fortsette opptrappingen til elleve måneders støtte med en ekstra uke med støtte våren 2019. Se omtale kapittel 7.
- Gi fulltidsstøtte til elever med ungdomsrett til videregående opplæring uavhengig av studiebelastning. Se omtale i kapittel 8.
- Utvide retten til støtte til grunnskoleopplæring. Se omtale i kapittel 9.
- Utvide avstandsgrensen for bostipendet. Se omtale i kapittel 10.
- Redusere andelen stipend i tilskudd til reiser for elever som tar videregående opplæring i utlandet. Se omtale i kapittel 11.
- Fjerne rett til reisetilskudd for søkere som får støtte til reiser fra andre. Se omtale i kapittel 12.
- Innføre et nytt stipend og rett til annen støtte for spesielt tilrettelagte program i økonomi- og ingeniørfag i Frankrike og Tyskland. Se omtale i kapittel 13.

Tildelingsforskriften for 2018–2019 vil bli fastsatt i andre halvdel av februar 2018.

Høringssvar

Lånekasseordning for bussjåførutdanningen

Fylkestinget i Troms ser svært positivt på forslaget om å åpne for finansiering gjennom Lånekassen av bussjåførutdanning for voksne ved godkjente trafikkskoler. Det er et akutt behov for å øke rekrutteringen av bussjåførere til kollektivtrafikken. Transportbehovet øker, særlig i de største byene. Store offentlige tiltak for å øke kollektivtrafikken krever langt flere bussjåførere, og dagens fag- og yrkesopplæring vil ikke kunne dekke behovet, iallfall ikke på kort sikt. Selv om utdanning til profesjonen bussjåfør ikke gis innenfor det formelle utdanningssystemet, oppfylles likevel kravene som Kunnskapsdepartementet stiller for rett til støtte i Lånekassen: Utdanningen, læreplanene og utdanningsstedene skal være/er offentlig godkjent. Fylkestinget ser at endringen også kan bidra positivt til å øke sysselsettingen.

Begrensning av rett til støtte til ph.d.-utdanningen.

Det gis i dag støtte til ph.d.-utdanning i utlandet, men ikke i Norge. Grunnen til at slik støtte ikke gis i Norge, er at personer som tar ph.d.-utdanning i Norge enten er i et ansettelsesforhold og mottar ordinær lønn under utdanningen, eller får stipendmidler fra Forskningsrådet eller liknende som dekker utgifter til livsopphold. I land utenfor Norge er det imidlertid en generell åpning for støtte til ph.d.-utdanning uavhengig av om søkeren mottar lønn eller ikke. Fylkestinget i Troms finner det derfor rimelig å begrense retten til støtte til ph.d.-utdanning i nordiske land til bare å gjelde søkere som ikke får lønn eller stipend til finansiering av livsoppholdet fra andre under utdanningen.

Begrensning av tilgang til flere folkehøgskoleutdanninger

Fylkestinget i Troms mener det kan være riktig å begrense støtte til flere folkehøgskole - utdanninger etter hverandre, med tanke på at folkehøgskole-utdanningen ikke gir formell kompetanse. Den generelle begrensningen til ett år må selvsagt ikke føre til avbrytelse av et eventuelt toårig løp. Fylkestinget forventer at innstramningen ikke gjelder ungdom med funksjonshemninger. Hvis folkehøgskolen er det eneste og mest riktige alternativet for noen funksjonshemmede, burde de kunne ta ut hele sin rett til utdanningsstøtte i folkehøgskoler.

Opptopping til elleve måneders studiestøtte

Den nye ordningen med 11 måneders studiestøtte imøtekommer endelig elevenes/studentenes økonomiske forpliktelser og virkelighet og åpner for større konsentrasjon om studiene. Fylkestinget i Troms tar det for gitt at den vedtatte og forventede opptoppingen med en ekstra uke studiestøtte per år i opptappingsperioden iverksettes og finansieres. Det virker urovekkende at dette skal på høringsrunde hvert år.

Fulltids studiestøtte uavhengig av studiebelastning

Fylkestinget mener det viktigste er at flere, helst alle, fullfører og består videregående opplæring og at det ikke legges systemiske hindringer i veien for at det kan skje. Derfor støttes forslaget om fulltidsstøtte til elever med ungdomsrett til videregående opplæring uavhengig av studiebelastning. Ifølge Opplæringsloven skal skolen tilstrebe å lage gode, tilpassede opplegg for den enkelte elev, noe som kan medføre mindre studiebelastning. Forslaget gir dermed bedre harmonisering mellom opplæringsloven og utdanningsstøtte-regelverket.

Støtte til utvidet grunnskoleopplæring

Fylkeskommunens erfaring er at svært mange, både etnisk norske og elever med minoritetspråklig bakgrunn, med rett til videregående opplæring, ikke er rustet for å starte før de har fått styrket kunnskapsgrunnlaget på grunnskolenivå. Forslaget om mulighet til økt lånekassestøtte utover ett år til formålet, er derfor i tråd med den reelle situasjonen, og man unngår at noen starter altfor tidlig med ordinært løp bare for å få utbetalt støtte. Fylkestinget mener at forslaget understøtter hovedmålet om økt gjennomføring i vg opplæring.

Endring i vilkår for bostipend

Fylkestinget i Troms sier seg ikke enig i de foreslåtte endringene av vilkår for bostipend. Etter gjeldende vilkår for bostipend (pt kr 4359 per måned), kan søkere som ikke bor hos foreldrene, få slikt stipend når avstanden mellom foreldrehjemmet og skolen er 40 km eller mer, eller når reisetiden er tre timer eller mer samlet per dag. Høringsforslaget går på at avstanden settes til minst 60 km. I høringsnotatet oppgis det at det i dag er 4200 elever i landet som får bostipend og som har en reiseavstand mellom foreldrehjem og skole som ligger i intervallet mellom 40 og 60 km. Av disse er det anslått at rundt 75 prosent fortsatt vil ha rett til bostipendet når kravet til reiseavstand økes, fordi reisetiden vil være tre timer eller mer. Det er anslått til å gjelde 1000 elever, men de er i all hovedsak i distriktene, ikke minst i Nord-Norge, områder som også kan ha de mest utfordrende skoleveiene. For noen av dem som nå må velge å bo hjemme, innebærer det både bussbyting og kanskje privat skyss eller taxi i tillegg, en situasjon som kan medføre økt bruk av privatbiler, kompiskjøring, en unødvendig økning i trafikksikkerhetsrisiko i områder med svært vekslende vær- og føreforhold. Lange reiser innebærer også en betydelig forlengelse av «skoledagen» med tap av fritid og tap av leksetid under ordnede arbeidsforhold. De nye vilkårene kan også få innvirkning på søkingen til distriktsskoler hvis det med hensyn til økonomi og/eller kvalitetstid for læring og fritid blir mer fordelaktig at søkeren går på en skole som ligger lengre fra hjemstedet. Fylkestinget sier seg selvsagt enig i at bostipend fortsatt kan gis når eleven må bo utenfor foreldrehjemmet på grunn av andre særlige forhold av personlig og sosial karakter.

Reduksjon i stipend for vgo i utlandet

Fylkestinget i Troms mener at internasjonal utveksling i videregående opplæring blir stadig mer viktig, ikke minst med tanke på et internasjonalt arbeidsmarked, utdanning, forskning. Derfor kan fylkestinget ikke støtte ytterligere reduksjoner av stipend og tilskudd til reiser for elever som tar videregående opplæring i utlandet. Forslaget innebærer en halvering av stipendandelen. Fylkestinget mener at en samordning med stipendreduksjonen studentene tidligere har vært utsatt for, ikke er noe godt argument. Situasjonen blir betydelig verre for elever i vg opplæring som må kompensere med tilsvarende økt lån og gjeld allerede før høyere utdanning er påbegynt.

Fjerne rett til reisetilskudd for søkere som får støtte til reiser fra andre.

Fylkestinget har ingen innvendinger til et forslag som bidrar til å reparere regelverket slik at dobbel refusjon av hjemreiser heller ikke kan skje fra land utenom Norden.

Nytt stipend til tilrettelagte masterprogrammer

Fylkestinget støtter departementets forslag om å etablere et nytt rekrutteringsstipend på kr 20 000 per år i inntil tre år for spesielt tilrettelagte masterprogrammer i ingeniør- eller økonomifag i Tyskland og Frankrike. Høringsnotatet viser til at næringslivet i Norge etterlyser kandidater som kombinerer ingeniør- eller økonomiutdanning på mastergradsnivå med kunnskaper i et annet fremmedspråk enn engelsk. Tyskland og Frankrike er blant våre aller viktigste handelspartnere. Det er også grunn til å tro at tiltaket vil kunne stimulere til økt interesse for tysk og fransk ved våre skoler og universiteter. Ifølge Fremmedspråksenteret ved Utdanningsdirektoratet er tysk det faget næringslivet har mest behov for etter engelsk.

Økonomiske og administrative konsekvenser:

Endringene i forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for 2018-2019 vil ikke ha økonomiske eller administrative konsekvenser for Troms fylkeskommune.

Fylkesrådet tilrår fylkestinget å fatte slikt vedtak:

1. Fylkestinget i Troms viser til høringsnotat om forslag til forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for 2018-2019.
2. Fylkestinget i Troms avgir høringssvar som vist i saken.

Tromsø, den 22.11.2017

Knut Werner Hansen
Fylkesordfører